

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0511U000261

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-04-2011

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукашов Дмитро Володимирович

2. Lukashev Dmitry Vladimirovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-03-2011

Спеціальність за освітою: 8.070405

Місце роботи здобувача: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 64

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.24

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 64

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.51

Тема дисертації:

1. Екологічне нормування забруднення важкими металами прісноводних екосистем України з використанням організмів-акумуляторів (на прикладі молюсків)
2. Ecological normalization of heavy metal pollution of freshwater ecosystems of Ukraine using bioaccumulators (on an example of mollusks)

Реферат:

1. За матеріалами проведених на території України досліджень еколого-біохімічних особливостей накопичення металів прісноводними молюсками обґрунтовано їх використання як видів-акумуляторів та видів-моніторів для проведення екологічного моніторингу забруднення важкими металами біотичних компонентів водних екосистем. Встановлено, що найкращими акумуляторами важких металів є червононогі молюски *Lymnaea stagnalis*, двостулкові молюски *Dreissena bugensis*, *Anodonta anatina*, *Unio tumidus*. Зазначені види здатні накопичувати метали у широкому діапазоні без прояву токсичного ефекту, є малорухомими; характеризуються широким ареалом та значною тривалістю життя, легко ідентифікуються до виду, зручні у зборі та обробці. Обґрунтовано використання методу розрахунку фонового вмісту важких

металів в організмі молюсків-акумуляторів як критерію кількісної оцінки забруднення біотичної компоненти прісноводних екосистем. Фоновий вміст металів в організмі молюсків розраховували як величину абсолютного відхилення медіани $M_{ex} \pm 2MAD$. Верхню фонову межу вмісту металу запропоновано використовувати як екологічний норматив для визначення забруднення водних екосистем біологічно доступними формами важких металів. Методами екологічного моніторингу визначено регіони України, в межах яких водні екосистеми характеризуються ознаками забруднення за статистично значимим перевищенням верхньої граничної межі фонового вмісту важких металів у тканинах молюсків. Показано, що такі екосистеми притаманні районам зі значним розвитком промисловості та високою щільністю населення.

2. The researches of ecological and biochemical particularity of metal accumulation activity by freshwater mollusks from territory of Ukraine is motivated their use as bioconcentrators and biomonitors for organizing of ecological monitoring of heavy metal pollution of biotic components of water ecosystems. The gastropod mollusk *Lymnaea stagnalis* and three bivalve mussels *Dreissena bugensis*, *Anodonta anatina* and *Unio tumidus* have been established as best concentrators of heavy metals. These specieses are accumulated of metals in wide range concentration with absence of toxic effect, they are motionless, they are wide distributed and have a long lifetime, may be infallible identified to the species, and are easy collect and process. The method of calculation of metals background concentrations in the tissues of mollusks-bioaccumulators is based as a criterion of quantitative evaluation of biotic components pollution in freshwater ecosystems. The background metal concentration in mollusk body is calculated as median absolute deviation value ($M_{ex} \pm 2MAD$). Upper background level has been suggest as an ecological standard for detect of water ecosystem pollution by bioavailable forms of heavy metals. Use of ecological methods of monitoring was allowed identified of regions of Ukraine which water ecosystems characterized by signs of pollution that conformed of statistical significant exceeding of upper background level of heavy metal concentration in the mollusk's tissue. These polluted ecosystems were located in area with intensively industrial development and high human population density.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радченко Володимир Григорович

2. Radchenko Vladimir Grigorievich

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ємельянов Ігор Георгійович

2. Ємельянов Ігор Георгійович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденко Світлана Степанівна

2. Руденко Світлана Степанівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Столяр Оксана Борисівна
2. Столяр Оксана Борисівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Остапченко Людмила Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Остапченко Людмила Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.